

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/74/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314210601
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8314210601.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlata Simkovej a sudkýň JUDr. Gabriely Vílágiovej a JUDr. Jany Burešovej, v právnej veci žalobcu Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, 821 08 Bratislava, právne zastúpený Bobák, Bollová a spol., s.r.o., advokátska kancelária, Dr. Vl. Clementisa 10, 821 02 Bratislava, proti žalovanej E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX W. X, o zaplatenie 655,75 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 12C/177/2014-45 zo dňa 08.01.2015 takto jednohlasne

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 330 Eur s prísl. a súvisiacom výroku o trovách konania.

Žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 322,75 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 20.03.2013 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplatenie sumy 333 eur s prísl. zamietol.

Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal zaviazať žalovanú na zaplatenie sumy 655,75 eur s prísl. z dôvodu neuhradenia faktúr za poskytnuté telekomunikačné služby, nevyužívanie jeho služieb po dohodnutú dobu následnej zmluvnej pokuty.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní a citujúc ust. § 43 ods. 12, § 44 ods. 1, 2 zák. č. 351/2011 o elektronických komunikáciách, ako aj § 3 ods. 1 Nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Zb., Občianskeho zákonníka, § 53 ods. 1, 4 a 5 § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2, § 544 ods. 1, 2 s poukazom na čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a zistil, že dňa 27.09.2012 účastníci konania uzatvorili Zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. A6525211 s účastníckym programom Zábava 2, na základe ktorej bolo žalovanej pridelené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXX. Rovnako v ten istý deň uzatvorili aj dodatok k tejto zmluve, na základe ktorého bolo so žalobcom dohodnuté, že počas platnosti dodatku k zmluve má žalovaná nárok na poskytnutie cenového zvýhodnenia na služby využívané prostredníctvom pridelenej SIM karty a žalovaná sa zaviazala zotrvať

v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, využívať jeho služby a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaná zaviazala uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 64 eur. Dňa 01.10.2012 účastníci konania uzatvorili Zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. A6530450 s účastníckym programom Maximum 2, na základe ktorej bolo žalovanej pridelené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXX. Rovnako v ten istý deň uzatvorili aj dodatok k tejto zmluve, na základe ktorého bolo so žalobcom dohodnuté, že počas platnosti dodatku k zmluve má žalovaná nárok na poskytnutie cenového zvýhodnenia na služby využívané prostredníctvom pridelenej SIM karty a žalovaná sa zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dobu 24 mesiacov, využívať jeho služby a uhrádzať za nich poplatky. V prípade porušenia zmluvných povinností sa žalovaná zaviazala uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 269 eur.

Neoddeliteľnou súčasťou uvedených zmlúv o poskytovaní verejných služieb boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete žalobcu.

Žalovaná podmienky zmluvy nedodrжала, lebo nezaplatila poplatky za poskytnuté služby vyúčtované faktúrami za obdobie od 10/2012 - 12/2012 v celkovej výške 322,75 eur.

Súd preto žalobe v časti o uplatnenie hovorného vyhovel.

K uvedenej sume priznal aj úrok z omeškania.

Súd prvého stupňa konštatoval, že žalobca sa domáhal aj zaplata zmluvnej pokuty v celkovej výške 333 eur vyplývajúcej jednak z Dodatku uzavretého dňa 27.09.2012 k Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. A6525211 v sume 64 eur a z Dodatku uzavretého dňa 01.10.2012 k Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. 6530450 v sume 269 eur.

Poukázal na to, že rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. 08. 2010 č. k. 17C/23/2010-65 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 29. 06. 2011 č. k. 2Co/137/2010 bola zmluvná pokuta rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Obdobne to bolo aj vo veci Okresného súdu Prešov zo 16. 08. 2010 č. k. 17C/112/2010-35 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 09. 05. 2011 č. k. 18Co/136/2010. Vo viacerých prípadoch tiež došlo k právoplatnému zamietnutiu žalôb operátora o plnenie z rovnakej zmluvnej pokuty z dôvodu jej neprijateľnosti (rozsudok Okresného súdu Svidník z 31. 10. 2011 sp. zn. 7C/119/2011, rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou z 26. 10. 2011 č. k. 11C/184/2011-82 a iné). Vyššie uvedené je zrejme aj z rozsudku KS v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011.

Súd prvého stupňa preto zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluvách o pripojení, týkajúce sa zmluvných pokút považoval za nekalú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly nekalých podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy.

Takto dojednanú zmluvnú pokutu v zmluvách o pripojení súd prvého stupňa považoval za neprimeranú sankciu. Zdôrazniac oznámenie Európskej komisie zo dňa 27.10.2008 č. 2007/2495, ako aj s poukazom na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, z ktorých je zrejme obligatórnosť zásahu súdu proti nekalej podmienke zhodnotil, že dohodnuté znenie zmluvnej pokuty vôbec nerozlišuje závažnosť porušenia tej ktorej zmluvnej povinnosti a z tohto hľadiska aj primeranosť zmluvnej pokuty k porušeniu tej ktorej zmluvnej povinnosti. Nerozlíšenie medzi porušením zmluvnej povinnosti a výškou pokuty znamená

neurčitost' dohody o zmluvnej pokute. Takáto neurčitost' znamená aj nejednoznačnosť vyjadrenia toho, ktoré porušenie zmluvnej povinnosti znamená nárok na zmluvnú pokutu v uvedenej výške.

Súd prvého stupňa tak vyhodnotil, že žalobca pre prípad porušenia zmluvných povinností dojednal ako sankciu zmluvnú pokutu v celkovej sume 333 eur. Takto určená výška zmluvnej pokuty je v rozpore s dobrými mravmi, preto súd žalobu v tejto časti zamietol. V prípade vyhovenia by porušil zákon, princíp súkromného práva (princíp proporcionality) a došlo by aj k porušeniu záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z členstva v Európskej únii. Z neplatnej zmluvnej podmienky teda nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 2 O.s.p. Žalobca mal úspech vo výške 49,22 % a neúspech vo výške 50,78 %. keďže úspech účastníkov konania bol približne rovnaký, súd prvého stupňa účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca a to čo do výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti o zaplatenie sumy 333 eur s prísl. a proti výroku o trovách konania. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa, ktorý dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 205 ods. 2 písm. f/, d/ O.s.p.). Názor súdu, ktorý považuje dohodnuté zmluvné pokuty za neplatné, je nesprávny. Zmluvná pokuta ako zabezpečovací inštitút v zmluvných vzťahoch je v súlade s platným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Poukázal na to, že maximálna výška pokuty zodpovedá výške poskytnutej zľavy z poskytnutej ceny mobilného telefónu a dohoda o zmluvnej pokute zohľadňuje časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Žalovanej poskytol zľavu z ceny mobilných telefónov a to HTC OneV a mobilného telefónu NOKIA C2. Žalovaná mala možnosť voľby, či si kúpi mobilne telefóny za riadnu maloobchodnú cenu, alebo uzavrie dodatky k zmluvám, na základe ktorých jej budú poskytnuté cenové zvýhodnenia a ona sa zaviazala zotrvať v zmluvnom vzťahu so žalobcom po dohodnutú dobu viazanosti. Žalobca poukázal tiež na to, že nároky na zaplatenie zmluvnej pokuty zohľadňujú časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Dohoda rozlišuje, či došlo k porušeniu zmluvných povinností po uzavretí dodatku, alebo pred uplynutím dohodnutej doby viazanosti. Zohľadnenie času porušenia zmluvných povinností má zachovať naplnenie funkcie zmluvnej pokuty. Žalovaná nebola povinná ani nútená uzatvoriť dodatky k zmluvám. Zmluvnú pokutu je preto nutné posudzovať z hľadiska zabezpečovacej, motivačnej, sankčnej, reparačnej funkcie, s ohľadom na všetky relevantné okolnosti a vzájomné poskytnuté plnenia v rámci uzavretej zmluvy a dodatku. Ak by pri dohodnutej dobe viazanosti 24 mesiacov dohoda o zmluvnej pokute rozlišovala časť porušenia zmluvných povinností od počiatku, teda či došlo k porušeniu zmluvných povinností v 1., 2., 3. a každom ďalšom mesiaci až po 24. mesiac po uzavretí dodatku, dohoda o zmluvnej pokute by prestala plniť svoju zabezpečovaciu funkciu. Má preto za to, že dojednanie zmluvných pokút, ako aj ich výška nemohlo spôsobiť nerovnováhu medzi účastníkmi zmluvných vzťahov. Súd prvého stupňa sa nezaoberal skutočnosťou, že mobilné telefóny si mohla žalovaná kúpiť za riadne maloobchodné ceny bez hrozby sankcie za nedodržanie zmluvných povinností a že dohodnuté zmluvné pokuty neprevyšujú výšku poskytnutých zliav z kúpnych cien mobilných telefónov. Vzhľadom na výhody, ktoré žalovaná získala, je výška dohodnutých zmluvných pokút 64 eur a 269 eur primeraná, objektívne nespôsobila poškodiť žalovanú ako spotrebiteľa. Podľa odvolateľa skutočnosť, že medzi účastníkmi konania boli uzavreté formulárové zmluvy, nie je relevantným dôvodom na zamietnutie nároku na zaplatenie zmluvných pokút. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/172/2007 a uviedol, že v dodatkoch k zmluvám medzi účastníkmi konania boli dohodnuté pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvné pokuty, bol zohľadnený časový aspekt porušenia zmluvných povinností a maximálna výška zmluvných pokút zodpovedajúca výške poskytnutých zliav z kúpnych cien mobilných telefónov. Ak teda súd prvého stupňa ako neprijateľné zmluvné podmienky vyhodnotil zmluvné pokuty, ktorých výška zodpovedá výške poskytnutých zliav za situácie, že žalovaná si nespĺnila záväzok zotrvať v zmluvných vzťahoch a plniť si zmluvné povinnosti po dohodnutú dobu a svoje povinnosti so zmlúv porušovala, lebo za poskytnuté služby žalobcovi riadne neplnila, je treba považovať názor súdu prvého stupňa a jeho právny záver za nesprávny.

Navrhol preto zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa v odvolaní napadnutej zamietavej časti tak, že zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 333 eur s prísl. a prizná mu náhradu trov konania vo výške 217,34

eur, pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 39 eur za návrh, 19,50 eur za odvolanie a trov právneho zastúpenia vo výške 158,84 eur.

K odvolaniu žalobcu sa žalovaná nevyjadрила.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len O.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok v jeho napadutej časti, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 30.06.2015 a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľné podmienky“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v zmluvných podmienkach sú neplatné (§ 53 ods. 1, 4, 5 Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení zmien a doplnkov, ďalej len OZ).

Ak si strany dohodnú pre prípad porušenia zmluvných povinností zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, povinný pokutu zaplatiť, i keď oprávnenému účastníkovi porušením povinností nevznikla škoda. Zmluvnú pokutu je možné dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia (§ 544 ods. 1, 2 O.z.).

Predmetom odvolacieho konania je zaplatenie zmluvnej pokuty vyplývajúcej z Dodatkov k Zmluvám o pripojení. Uvedené zmluvy sú zmluvami spotrebiteľskými a vzťahujú sa na nich ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Je potrebné súhlasiť s argumentáciou odvolateľa, že zmluvná pokuta je zabezpečovacím inštitútom pre prípad porušenia zmluvných povinností. V priebehu konania však nebolo preukázané individuálne dojednanie dohody medzi účastníkmi, a to, aby žalovaná ako spotrebiteľ mala možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Je nepochybné, že zmluvná pokuta je v štandardnej formulárovej zmluve, čo uvádza aj sám odvolateľ vo svojom odvolaní. Je však viac než pochybné, aby žalobca s obrovským množstvom spotrebiteľov osobitne vyjednával všetky zložky zmluvy a aby žalobca mohol predvídať, že žalovaná bude súhlasiť so zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvných povinností v žalobcom určenej a ním domáhajúcej sa výške. Zmluvná pokuta bola preformulovaná do dodatkov. Žalobca teda nepreukázal, aby v predmetnom prípade bola zabezpečená individuálnosť dohody medzi účastníkmi tohto konania a tak neunesol dôkazné bremeno v tomto smere. Ak by išlo o individuálne osobne vyjednanú zmluvnú podmienku, znamenalo by to, že spotrebiteľ si vymenil nejakú zmluvnú klauzulu, ktorá má preňho osobitný význam, čo jednak v prejednávacom prípade preukázané žalobcom nebolo a jednak zmluvná pokuta mala byť dohodnutá len vo vzťahu k porušeniu zmluvných povinností spotrebiteľom, nie aj dodávateľom, t.j. žalobcom. Už aj takéto „dojednanie“ predstavuje neprímerané zvýhodnenie žalobcu na úkor žalovanej.

Za danej situácie na veci nemôže zmeniť nič ani to, že v Dohodách mal byť zohľadnený aj čas porušenia zmluvných povinností keď nebolo preukázané individuálne dojednanie jej podmienok.

Nie je možné súhlasiť s tvrdením odvolateľa - žalobcu, že nerovnováha založená samotným uzavretím dodatkov, je v prospech spotrebiteľa z dôvodu výhod, ktoré tento uzatvorením dodatkov získal. Je totiž jednoznačné, že ak žalobca vstupuje so žalovaným do zmluvného vzťahu, žalobcom je ako podnikateľom vyvíjaná činnosť za účelom dosiahnutia zisku.

Nie je možné sa taktiež stotožniť s argumentáciou žalobcu, že žalovaná si mohla kúpiť mobilné telefóny za riadnu maloobchodnú cenu bez hrozby sankcie za nedodržanie plnenia povinností, čo opätovne nasvedčuje tomu, že nebola zabezpečená individuálnosť dohody medzi stranami. Je viac než pravdepodobné, že spotrebiteľ by bol nútený vyberať si medzi produktmi s ohľadom na to, s akou zmluvnou pokutou sú späté, t.j. jednostranne vopred určené dodávateľom.

Už aj uvedené nie je možné považovať odvolacie námietky žalobcu za relevantné, keď súd prvého stupňa poskytol ochranu spotrebiteľovi.

Ako to vyplýva z napadnutého rozsudku, žalobca ako dodávateľ bol úspešný vo vzťahu k uplatnenej pohľadávke na zaplatenie poplatkov za služby. Súd prvého stupňa správne postupoval, keď vo vzťahu k neplatným zmluvným podmienkam čo do uplatnenej zmluvnej pokuty túto žalobcovi neprinal. Žalobca totiž nemôže očakávať poskytnutie ochrany, ak si uplatňuje nárok, ktorý je v rozpore s právom. Ak totiž žalobca ako dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností, musí to byť súladné so zákonom. V ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka sú vyjadrené podmienky, za splnenia ktorých môže dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupovať k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi.

Odvolací súd ešte uvádza, že zmluvné podmienke dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môže odchýliť od podmienok upravených v Občianskom zákonníku len v prospech spotrebiteľa. Akákoľvek iná dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenie spotrebiteľa, alebo ktorou sa spotrebiteľ vopred vzdáva svojich práv, nemôže požívať súdnu ochranu. Spotrebiteľské zmluvy by mali byť vyvážené a nie je možné akceptovať, aby dodávateľ mal v porovnaní so spotrebiteľom viac práv. Nerovnováha zmluvného vzťahu vyplýva už aj zo skutočností, že za porušenie zmluvných povinností je sankcionovaný len spotrebiteľ.

Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd má za to, že súd prvého stupňa správne rozhodol, ak zamietol nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume spolu 333 eur.

Na základe uvedeného preto odvolací súd rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom na výsledok odvolacieho konania, v ktorom žalobca nebol úspešný a ktorý si v odvolacom konaní uplatnil náhradu trov konania, odvolací súd vyslovil, že žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná si trovy odvolacieho konania neuplatnila, preto o jej trovách v zmysle ust. § 151 ods. 1 O.s.p. rozhodované ani nebolo.

Keďže odvolaním nebol napadnutý rozsudok v časti, ktorou bolo žalobe v rozsahu 322,75 eur s prísl. vyhovené, tento výrok v zmysle ust. § 206 ods. 2 O.s.p. stal právoplatným a preto nebol preskúmaný v odvolacom konaní.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.